WASHINGTON D.C.

І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740 Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVII. Ч. 134. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 15-го ЛИПНЯ 1960 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JULY 15, 1960 No. 134. VOL. LXVII.

КОНВЕНЦІЯ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПАРТІЇ УЖЕ В ПЕРШОМУ ГОЛОСУВАННІ ОБРАЛА ДЖАНА КЕННЕДІ СВОЇМ КАНДИДАТОМ НА ПРЕЗИДЕНТА ЗДА

НЕ ВДАЛИСЯ ЗУСИЛЛЯ ПРОТИВНИКІВ МАССАЧУСЕТСЬКОГО ГУБЕРНАТОРА, ЩОБ НЕ ДОПУСТИТИ ДО ЙОГО ВИБОРУ В ПЕРШИХ ГОЛОСУВАННЯХ; НАЙПОВАЖНІШИМ КАНДИДАТОМ НА ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТА Є СЕН. САЙМІНГТОН

Лос Анджелес. — 13-го липня Демократична Номінаційна Конвенція наименувала на кандидата массачусетського сенатора Джана Ф. Кеннеді вже в першому голосуванні. Після першого голосування неофіційний його вислід був такий: Кеннеді — 806 голосів, Джансон — 400, Саймінгтон — 86 і Стівенсон 79,5 голоса. Після того представник стейту Мізурі просив перекинути 39 голосів із його стейту, які впали були на сен. Саймінгтона, на сенатора Кеннеді і таким чином Кеннеді в першому голосуванні мав вже 845 голосів, а Саймінгтон залишився з 47-ма. Губернатор Мізурі Т. Джеймс Блер запропонував, щоб проголосити вибір на кандидата, яким є Кеннеді, і Конвенція прийняла цю пропозицію оплесками. Коли сенатор Кеннеді з'явився перед Конвенцією, його оваційно вітали, а він із зворушенням заявив: „Ми продовжуватимемо боротьбу перед народом нашої країни восени. І ми переможемо!" Він просив всіх, які підтримували інших кандидатів, щоб тепер об'єдналися біля нього, і щоб „Демократична партія у виборах виступила як сильна і об'єднана партія у всіх частинах країни". Це потрібне тому, що цьогорічні вибори будуть найважливішими виборами в історії ЗДА. В четвертому дні Конвенції, ц. зн. 14-го липня, мають вибрати кандидата на віце - президента, на якого найважнішим кандидатом є сенатор Стюарт Саймінгтон. В цьому напрямку йде натиск збоку представників стейту Мізурі, які вважають, що їх сенатор є сильним кандидатом і має впливи в цілій країні. Крім того між кандидатами на пост віце - президента називають ще губернатора Міннесоти Орвілла Л. Фрімана і сенатора зі стейту Вашінгтон — Генрі М. Джексона, який заявив журналістам, що є вибраним на це становище ще самим Кеннеді. Але ще не є відомо, чи Кеннеді не мусітиме послухати порад інших демократичних провідників, і запропонувати на пост віце - президента когось іншого з огляду на вимоги партійної політики. Сам Саймінгтон мав заявити, що він не є зацікавлений в тому, щоб бути кандидатом на віце-президента. Сенатор Кеннеді має 43 роки. Джан Фіцджерал Кеннеді досі мав щастя завжди бути переможцем. Він не турбувався тим, що 4 роки тому не був найменований на кандидата на віце-президента, бо це становище Стівенсон мусів запропонувати неуспішному кандидатові на найменування на кандидата на президента — сенаторові Естесові Кіфоверові. До колеги, який потішав тоді сенатора Кеннеді, массачусетський сенатор відповів: „Почекайте трохи!" І тепер він осягнув перший крок до того, щоб бути провідником ЗДА і всього вільного світу, якщо виграє вибори восени цього року.

В третьому дні конвенції відбулося зголошення кандидатів. Спікер Палати Репрезентантів Сем Рейбирн зголосив кандидатуру свого тексанського земляка сенатора Линдона Б. Джансона. Він підкреслював досвід Джансона і його розсудливість та державну мудрість, яку тексанський сенатор виявив на довгорічному пості провідника демократичної більшости в Сенаті. Губернатор Міннесоти Фрімен зголосив кандидатуру сенатора з Массачусетс Джана Ф. Кеннеді, представляючи його працю для цієї країни під час війни як старшини фльоти, а пізніше як члена Конгресу на пості конгресмена і сенатора. Губернатор Блер із Мізурі наменував на кандидата сенатора свого стейту Стюарта Саймінгтона, а після того сенатор із Міннесоти МекКарті представив Конвенції дворазового неуспішного кандидата на президента Адлея Е. Стівенсона. Вкінці відбулося ще зголошення кандидатур губернаторів із Айови Лавлеса і Докінґа із Кензасу, які мали бути „фаворитами" своїх стейтів. Таким самим улюбленцем стейту Ню Джерзі був зголошений на кандидата губернатор того стейту Роберт Б. Майнер, якого представив сенатор із Ню Джерзі Гаррісон Вілльямс. Після того відбулося поіменне голосування на кандидатів, а коли вислід голосування був відомий, і коли виявилося, що Кеннеді дістав потрібну більшість, тоді посилали по сенатора Кеннеді, який давнім звичаєм, не появляється в номінаційній залі перед вислідом Конвенції. Кореспондент „Ню Йорк Таймсу" Гаррісон Солсбері звітував до Ню Йорку з конвенційної залі, що якби овації силу і впливи кандидатів на основі тих овацій, які відбувались при зголошуванні кандидатів, то переможцем повинен би бути Стівенсон. Але овація в його честь не була виявом його сили, тільки свідчила про те, що його прихильники були дуже добре зорганізовані і вміли голосно і довго маніфестувати. Той сам кореспондент не був вдоволений із того, що на Конвенції відбувалися непотрібні овації в честь тих кандидатів, які не мали жадного вигляду на перемогу, і що це відбулося в тому часі, коли в столицях світу є велике напруження внаслідок нових погроз совєтського прем'єра Хрущова, і коли неспокої в Африці турбують цілий світ, і ними займається організація Об'єднаних Націй. Цю поведінку делеґатів на Конвенції назвав кореспондент „дитячою і смішною".

Демократичний кандидат на президента ЗДА
Джан Ф. Кеннеді

СОВЄТИ ВИМАГАЮТЬ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ ЛІТАКА RB-47 В РАДІ БЕЗПЕКИ ОН

ЗДА ПЛЯНУЮТЬ ПОДАТИ ДО РАДИ БЕЗПЕКИ ФОРМАЛЬНУ СКАРГУ ЗА ПРОТИЗАКОННІ І ЗАГРОЗЛИВІ ДЛЯ МИРУ ДІЇ СОВЄТСЬКОГО СОЮЗУ

Москва. — Совєтський уряд звернувся в середу дня 13-го липня ц. р. до Ради Безпеки Об'єднаних Націй з вимогою розгляду і засудження „нової аґресивної акції" З'єдинених Держав Амирики проти Совєтського Союзу, здійсненої з допомогою військового літака". В листі до Ради Безпеки ОН, переданому на руки її президента д-ра Хоге А. Корреа, репрезентанта Еквадору, совєтській міністер закордонних справ Андрей Громико вимагає скликання Ради Безпеки для обговорення нового акту „загрози для світового миру". Копію листа переслано на руки ґенерального секретаря Об'єднаних Націй Даґа Гаммершилда. Обвинувачуючи З'єдинені Держави у здійсненні нового аґресивного акту проти Совєтського Союзу, Громико пов'язав справу РБ-47 із справою американського розвідувального літака У-2. В дальшому Ґромико повторяє ствердження совєтської ноти в цій справі, переданої дня 11 липня урядові ЗДА й обстоює факт зістрелення американського літака в „совєтських повітряних просторах" і називає американську акцію з літаком РБ-47 новим актом порушення совєтської суверенности який „створює важку загрозу для вдержання миру". Повідомлений про совєтську вимогу розгляду справи літака РБ-47 Радою Безпеки, президент Айзенгавер, який перебував тепер у Нюпорті, Р. Ай., заявив, що З'єдинені Держави готові кожного часу виступити перед Радою Безпеки, щоб звернути увагу Об'єднаних Націй на „незаконні дії і важкі загрози", що їх створює Совєтський Союз такими актами, як зістрелення літака РБ-47 над інтернаціональними водами. Порозумівшися телефонічно з державним секретарем Гертером, през. Айзенгавер передав до опублікування заяву, в якій ствєрджується, що уряд З'єдинених Держав Америки готовий і радо візьме участь в дискусії над справою безпричинного зістрелення Совєтами американського літака, тим більше, що і сам американський уряд хотів звернутися із цією справою до Об'єднаних Націй, використавши перед тим інші можливості передбачені в хартії ОН, які зобов'язують до безпосередніх переговорів між заінтересованими сторонами. У своїй відповіді на совєтську ноту ЗДА запропонували вже Совєтам спільний розгляд цілого інциденту. В політичних колах сподіваються, що якщо Совєти не погодяться на спільний розгляд інциденту, то ЗДА подадуть формальну скаргу до Ради Безпеки на Совєтський Союз за його протизаконні і загрозливі для світового миру дії.

Велика Британія приєдналася до протесту ЗДА проти зістрелення літака RB-47

Лондон. — Британський уряд, приєднуючися до протесту З'єдинених Держав Америки проти зістрелення американського літака RB-47, здійсненого Совєтами над вільними інтернаціональними водами, передав совєтському урядові свою ноту із рішучим протестом проти того роду незаконних акцій, які поглиблюють міжнародне напруження. Ноту переслано на руки британського амбасадора в Москві, який має доручити її совєтському міністрові закордонних справ. У своїх нотах, переданих десять днів після зістрелення Совєтами літака урядам ЗДА, Великої Британії і Норвегії, совєтський уряд обвинувачував теж і дві останні держави у співдії із ЗДА в переводженні шпигунських летів. Відкидаючи з усією рішучістю таке обвинувачення, британський уряд натаврував совєтські методи створювання запальних міжнародних конфліктів.

● **Австрійський уряд проголосив комунікат**, в якому ствєрджується, що про справи і проблеми зв'язані з невтральністю Австрії не мають рішати якісь посторонні сили чи чинники, але тільки сама Австрія. Цей комунікат є відповіддю на заяву Хрущова, що Совєтський Союз готовий охороняти невтральність Австрійської Республіки. Водночас із цим австрійський уряд відкинув протести ЗДА й Західньої Німеччини проти нападів Хрущова, заявляючи, що уряд не міг би і не мав впливу на зміст промов Хрущова під час його перебування в Австрії.

АМЕРИКА ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО ВІДЗНАЧЕННЯ ТИЖНЯ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ 18-24 ЛИПНЯ

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ І ДІЯЧІ БЕРУТЬ АКТИВНУ УЧАСТЬ У ПІДГОТОВІ ВРОЧИСТОСТЕЙ

Згідно з проклямацією президента Двайта Д. Айзенгавера, яка встановляє в цьому році тиждень, що починається 18-го липня як „Тиждень Поневолених Націй" і закликає нарід З'єдинених Держав „відзначити цей тиждень відповідними церемоніями і активностями і студіями боротьби опанованих Совєтами націй, як і поновним зобов'язанням піддержати справедливі аспірації народів цих поневолених держав", практично вся Америка приготовляється до відповідного відзначення того Тижня врочистими Богослуженнями по церквах та маніфестаціями і подібними імпрезами. Для відповідного відзначення того Тижня був створений у Вашинґтоні окремий Крайовий Комітет, що його очолює голова УККомітету проф. Лев Добрянський, а подібні комітети в поодиноких містах керують всією акцією підготови до відзначення того Тижня. Українські громади і діячі поголовно включилися в цю акцію і в багатьох випадках грають у комітетах провідну ролю.

В Ню Йорку

На широку скалю закроєна підготова до відзначення Тижня Поневолених Націй в Ню Йорку. Стейтовий Комітет для відзначення цього Тижня очолює Джастін Мек Карті і в його склад входить також багато українських діячів, а місцевий Комітет Об'єднаних Американсько - Українських Організацій, що є філією УККА та що його очолює мґр. Іван Винник беруть у цій підготові найактивнішу участь. У програмі відзначувань є відповідні відправи в багатьох різновизначевих святинях, при чому в катедрі св. Петрика правитиме Богослуження на інтенцію поневолених Москвою націй кардинал Френсіс Спелман в сослуженні трьох монсіньйорів, які асистуватимуть Кардиналові при відправі. Богослуження в тій катедрі відбудеться в неділю, 17-го липня, о год. 10-ій перед полуднем. Того ж самого дня відбудеться в тій самій інтенції Богослуження в катедрі св. Івана. В усіх українських церквах Ню Йорку відбудуться з цієї нагоди відправи Богослужень в неділю, 24-го липня, а екзарх Стемфордської Української Католицької Епархії, Преосв. Кир Амвросій Сенишин звернувся до священства і вірних окремим Пастирським Листом. Цілий ряд публічних виступів в залях, на публічних площах та в радіо і телевізії відбудеться упродовж тижня і в багатьох з них українці візьмуть активну участь. Тиждень закінчиться великою маніфестацією в неділю, 24-го липня о год. 2-ій в залі Мангеттен Сентер при 34-ій вулиці з виступами видатних американських діячів та відповідною мистецькою програмою. Маніфестація передаватиметься на телевізійній струї ч. 4, як і через місцеві радіостації. Очікується якнайбільш масової участи українців у цій та інших імпрезах і зокрема в Богослуженнях по церквах. Губернатор стейту Нелсон Рокефеллер і посадник міста Роберт Вагнер видали відповідні проклямації.

У Филаделфії

Окремий комітет під головством Вірджінії Пауер, члена Міської ради, Ігната Білинського (заст. голови) і Роберта Ґондоса (секретар), з участю Американських Ветеранів, Центральної робітничої юнії, World Free Forum, станиці Американських Приятелів АБН, Відділу УККА, Американського Жидівського Комітету, Польського Американського Конґресу, Американської Мадярської Федерації, Ради Латиських Організацій, Союзу Литовців у ЗДА та інформаційних аґенцій і клюбів, підготовляє тут широке відзначення проголошеного Президентом і Конґресом ЗДА Тижня Поневолених Націй. Проклямацію в цій справі видали мейор міста Ділворт і губернатор Пенсильвенії Ло-ренс. 13-го липня дівчата різних національних груп, в тому числі української, в народних строях роздаватимуть відповідного змісту летючки на головних вулицях. В неділю 17-го липня на площі біля Independence Hall відбудеться маніфестація. Промовлятимуть Роберт Кінзіґ, комишнер Foreign Claim Settlement ЗДА і голова АБН п. Стецько. Під час маніфестації представники поневолених націй зложать символічний вінок біля Дзвона Свободи. У церквах будуть відправлені Богослуження в намірені визволення поневолених червоною Москвою народів. Митрополит Богачевський і єпископ Сенишин видали заклики в справі Богослужень і відзначування Тижня Поневолених Націй. В четвер 21-го липня в залі Федерального Суду відбудеться церемонія надання американського громадянства особам з-поза залізної заслони. Церемонію вестиме асистент генерального прокуратора з Вашинґтону Малколм Велкі. В програмі відзначування Тижня Поневолених Націй заплянована пресова конференція, 10-хвилинна перерва в праці фабрик і висвітлювання українських фільмів. На вікнах усіх більших крамниць будуть виставлені спеціяльні плякати і гасла.

В Шикаґо

Зокрема величаві відзначення Тижня Поневолених Націй відбудуться в Шикаґо. Почесним головою стейтового Комітету для відзначення цього тижня є иллинойський губернатор, а в склад Комітету входять численні діячі. Українців у тому Комітеті репрезентує Іван Дужанський. Кульмінацією багатьох імпрез та виступів, що відбудуться з цієї нагоди, буде величаве зібрання в Ґрент Парк Бандшел в суботу, 24-го липня та під час якого виступлять з промовами найвидатніші діячі, між ними о. Леополд Бравн, що впродовж 12 років був католицьким капеляном американської дипломатичної колонії в Москві. Губернатор стейту і посадник міста видали відповідні проклямації.

В Клівленді

Під проводом окремого Комітету, генеральним секретарем якого є молодий американсько-український діяч Тарас Шмаґала, син відомого піонера і головного радного УНСоюзу Дмитра Шмаґали, місто завершує інтенсивну підготову до відзначення Тижня Поневолених Націй. В усіх святинях будуть відправлені Богослуження на інтенцію поневолених Москвою народів, а кульмінацією громадських імпрез буде масове зібрання 22-го липня о год. 8-ій ввечорі в Публічній Авдиторії в Мюзік Гол. Головним промовцем на зібранні буде генерал Кортленд Скайлер, колишній шеф альянтського головного штабу в Европі (ШЕЙП) і тепер на пенсії. Губернатор стейту і посадник міста видали відповідні проклямації. При загальному Комітеті існує окремий український відділ з проф. Папом на чолі.

В Боффало

Найширше відзначення Тижня Поневолених Націй заплянувано і в цьому „слов'янському місті", під проводом окремого Громадського Комітету, до якого входять і представники поодиноких поневолених націй. Упродовж цілого тижня відбуватимуться всілякі імпрези, завершенням яких буде масове зібрання у Клайнгавз Мюзік Голл в суботу, 23-го липня, з посадником міста Френком Седіта, як головним промовцем.

В Бостоні

Маніфестаційне відзначення Тижня Поневолених Націй заплянувано в Бостоні. В церквах відбудуться відправи Богослужень, а кульмінацією громадських імпрез також і тут буде величаве „Зібрання Волі", що його влаштовують Загальний Комітет з представниками поневолених націй у своєму складі. Маніфестація відбудеться в неділю, 17-го липня о год. 2-ій пополудні в Джан Генкок Гол при 188 Баркелі вулиці, а одним з промовців на цьому зібранні виступить Герберт А. Філбрик, колишній таємний аґент Федерального Бюра Інвестиґації в компартії в Америці та автор відомої книжки „Я вів три життя".

На „Союзівці"

Очевидно, що й ця оселя УНСоюзу, „шматок України на вільній американській землі", відзначить Тиждень Поневолених Націй в рямках своїх можливостей. Під знаком цього тижня буде влаштована в суботу, 16-го липня ввечорі відповідна культурна імпреза а в неділю, 17-го липня, буде відправлене Богослуження на інтенцію поневоленого українського народу та його визволення.

Інформації про такі і подібні відзначення Тижня Поневолених Націй надходять з багатьох інших громад і місцевостей. Український Конґресовий Комітет Америки цією дорогою закликає всіх українських громадян взяти якнайбільш масову і активну участь у всіх цих імпрезах, що мають на меті — як це сказано в конґресовій резолюції, що встановляє цей Тиждень — приспішити день, в якому всі народи світу будуть вільні і незалежні. До масової і активної участи в усіх цих імпрезах закликає цією дорогою всіх своїх Членів і свої Відділи Головний Уряд Українського Народного Союзу.

В КОНГО ЙДУТЬ БОЇ, РАДА БЕЗПЕКИ РІШИЛА ВИСЛАТИ ТУДИ ВІЙСЬКО ОН

Об'єднані Нації, Ню Йорк.— У зв'язку із загрозливою ситуацією в Республіці Конґо, де розгорнулися криваві бої між бельгійськими і конґійськими військовими з'єднаннями, й у відповідь на вимогу конґійського уряду вислати туди негайно для встановлення порядку військові з'єднання Об'єднаних Націй, Рада Безпеки ОН, на своєму засіданні відбутому в ночі з 13 на 14 липня ц. р. прийняла одноголосно 8 голосами проти 0, при трьох відсутніх, резолюцію Тунісії в справі негайного вислання військових з'єднань ОН до Республіки Конґо. Здійснити цю резолюцію і то в якнайкоротшому часі має генеральний секретар ОН Даґ Ґаммершилд, видаючи відповідні виконавчі доручення в справі висилки військових з'єднань ОН до Конґо. За прийняттям резолюції голосували і делеґати ЗДА і СССР, які перед тим гостро дискутували між собою над справою пропонованих Совєтами поправок до резолюції. Відсутніми були репрезентанти Франції, Великої Британії і Національного Китаю, які обстоювали погляд, що сформулювання в цій резолюції вимоги виведення бельгійських військ із Конґо могло б підтверджувати закид бельгійської інтервенції в Конґо, тим більше, що совєтська делеґація вимагала окремої поправки до резолюції із засудженням бельгійської „інтервенції". Рада Безпеки ОН прийняла резолюцію в справі вислання військових з'єднань до Конґо на наполегливу вимогу конґійського уряду, який заявив, що, як цього не зроблять Об'єднані Нації, то Конґо звернеться до комуністичного Китаю за військовою підримкою й інтервенцією для встановлення порядку в країні. Після прийняття резолюції американський амбасадор до ОН Генрі Зебот Ладж заявив, що ЗДА готові вислати до Конґо кожну кількість вояків, що її визначить їм генеральний секретар ОН. З Леопольдвіль в Конґо повідомляють, що ситуація там загострилася, особливо ж після того, як бельгійське командування кинуло в бій проти збунтованих конґійських вояків свої парашутитські з'єднаня і коли бельгійські парашутисти здобули контролю над місцевим летовищем та почали вибивати конґійців із їхніх позицій спротиву. Видано наказ до цієї акції, після того, як конґійські вояки відмовилися видати бельгійському командуванню двох ранених бельгійських вояків. Акція бельгійського командування в Конґо стала приводом до скарги конґійського уряду на бельгійську інтервенцію в Конґо. Бельгійський амбасадор до Конґо заявив, що Бельгія перейме контролю над усім Конґо, якщо не буде іншого способу для встановлення порядку в цій країні.

В АМЕРИЦІ

● **12-го липня президент Айзенгавер** підписав закон про видатки на військові будівлі в сумі $994,855,000. Ця сума є на $193,145,000 менша, як вимагав Президент в своєму бюджетовому зверненні в січні ц. р. Армія має дістати $148,407,000; Фльота — $162,519,000 і летунство — $609,501,000. Є також видатки на будови для резерви і крайової ґвардії.

● **Мати масачусетського сенатора Джана Ф. Кеннеді** відбула в Лос Анджелес ,як журналісти кажуть, „найбільше жіночу конференцію, на якій заявила, що вона братиме діяльну участь у виборчій кампанії свого сина, і „поїде куди буде треба", бо вона любить „подорожувати і з приємністю вестиме виборчу кампанію з Джеком".

● **26-го липня почнеться в Гавані на Кубі Перший Латинсько - Американський Конґрес Молоді** в якому братиме участь арґентинська делеґація, яка складається з 80-ох лівих делеґатів. В Конґресі братиме участь коло 1,000 делеґатів із деяких латинських американських держав, які мають дати підтримку прем'єрові Кастрові, а після Конґресу зорганізують групи в своїх країнах, які мали б аґітувати за Кастра.

● **Теперішня демократична Конвенція в Лос Анджелесі** є вже 33-ою конвенцією, бо конвенції почалися аж 1832 року. На 16-ох конвенціях вибирали кандидата на президента вже в 1-му голосуванні, на 4-ох в другому, на одній в третьому, але на конвенції в Ню Йорку в 1924 році було аж 103 голосування, в 1860-му році вибрали кандидата аж в 57 голосуванні, а в 1852 треба було голосувати 49 разів. В 1936 році вибрали на кандодата тодішнього президента Ф. Д. Рузвельта через акляміцію, без голосування.

● **Учні середньої школи в** Берґенфілді, Н. Дж., вислали були до журналу „Наука" пропозицію, щоб нашому сонцю дати назву „Соль", а місяцеві нашої землі назву „Люна" тому, бо ще є інші місяці і інші сонця в космічних просторах. На цю пропозицію відповіли три визначні науковці - астрономи, які порадили молодим адептам науки раду займатися дійсною наукою, а не реформою англійської мови, до якої всі призвичаїлися і не потребують нових назв на „сонце" і „місяць".

У СВІТІ

● **Кардинал Петро Фумасоні-Біонді**, префект Конґреґації для Пропаґанди Віри, помер в Римі на 87-му році життя. Покійного, з огляду на його пурпурову расу, називали „червоним Папою", у відрізненні до Пап, які зодягнені в біле. Кардинал Фумасоні-Біонді був довголітнім керівником місійної діяльности Католицької Церкви в усьому світі. Смерть його зменшила колеґію кардиналів до 84 осіб, не враховуючи до цього числа трьох нових кардиналів, що були найменовані в березні ц. р. Покійний кардинал говорив добре по англійськи і перебував 10 років у ЗДА, як репрезентант папи Пія XI.

● **Під час сутичок між страйкуючими і нестрайкуючими державними урядовцями і службовцями** в різних місцевостях Індії почали свій страйк у вівторок 12 липня ц. р., згинуло 5 осіб і яких 2.000 було ув'язнених. Уряд проголосив цей страйк протизаконним у деяких ділянках державного життя. У важливіших установах і підприємствах заступає страйкарів військо.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY.
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Ситі і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок. — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Співіснувальна плятформа

Конвенція Демократичної партії, що відбувається в Лос Анджелесі, в Каліфорнії, схвалила минулого вівтірка, 12-го липня, свою виборчу плятформу, що мала б допомогти цій партії виграти найближчі вибори і стати базою й напрямком політики нового уряду країни на найближчі чотири роки, якщо ця партія вибори виграє. Ціла плятформа має 20,000 слів тексту, але на самій конвенції прочитано й пізніше опубліковано тільки найсуттєвіші її місця та загальні напрямні у справах внутрішньої і закордонної політики. У внутрішній політиці підкреслено, зокрема, всупереч деякій опозиції делеґатів із південних стейтів, потребу повного зрівняння всіх громадян у їхніх правах і дальше поширення цих прав, під чим з переконання підпишеться кожний громадянин іншого етнічного походження. Але цих громадян, зокрема, інтересують також постанови плятформи в справах закордонної політики, головно, коли мова про американське відношення до рабовласницької комуно - московської імперії і комунізму взагалі, з одного боку, а поневолених тією імперією націй — з другого боку. Щодо цього плятформу Демократичної партії можна коротко схарактеризувати, як співіснувальну, мабуть, у ще гіршому виданні, ніж співіснувальна політика теперішньої республіканської адміністрації, вже хоч би тому, що її схвалює опозиційна партія.

Що сказано в плятформі на цю тему? Звертаючись до „володарів комуністичного світу", Демократична партія заявляє, що вона „приймає їх виклик на змагання-компетицію в усіх ділянках людських зусиль", висловлюючи віру, що „комуністична ідеологія є ялова ,нездорова й засуджена на провал", що „ваші діти відкинуть інтелектуальну в'язницю, в якій ви намагаєтесь їх замкнути, і що вони остаточно виберуть принципи волі". Тим часом Демократична партія, звертаючись до комуністичних володарів, запевняє: „ми готові переговорювати з вами коли і де тільки є реальні можливості проґресу, не відступаючи від принципів", включно з новими верщинними зустрічами. Ствердивши раніше свою рішучість розбудувати американські збройні сили так, щоб вони завжди були готові прийняти кожний виклик, Демократична партія запевняє: „ми використаємо всю нашу волю, силу, ресурси і енерґію, які маємо до розпорядження, щоб припинити дальший похід комунізму проти свободи — чи то буде в Берліні, на Формозі чи в інших, ще не виявлених нових місцях натиску". Коли ж мова про ті народи й „місця", що їх комунізм уже силою й розбоєм загарбав, то їм Демократична партія проклямує „тривку приязнь... для наших спільних людських інтересів у ліпшому світі", і плянує це здійснювати всілякими обмінами та поліпшенням взаємовідносин, з головною метою: осягнути світовий мир. Навіть супроти комуно - китайських володарів пролунала нотка угодівства.

Читаючи ці скорочені проклямації Демократичної партії в її передвиборчо - програмовій плятформі, та ще й в часі, коли у світі повно всіляких криз, коли совєтський диктатор Хрущов погрожує Америці та іншим вільним країнам атомовими ракетами, витворюється якесь дивне, малощо не капітуляційне враження, своєрідним символом якого став, після багатьох своїх виступів, Адлей Стівенсон. „Ню Йорк Таймс", коментуючи цю плятформу, стверджує коротко, що вона йде по лінії теперішньої співіснувальної політики і тому практично здіймає закордонну політику з передвиборчої кампанії і дебат. Але її не повинні здіймати з порядку дня ті, які безпеку і „пережиття" Америки та вільного світу добачають не тільки в здержуванні комунізму від дальших аґресій, але, в першу чергу, у визволенні тих, що вже впали жертвою комуністичної неволі.

Нова провокація Москви

Заплановане, без ніякого сумніву, заздалегідь і проведене з розмислом Совєтами зістрелення американського літака RB-47, виряджeного його командуванням для електромагнетичних досліджень в арктичні околиці, протестаційні ноти, вислані з цього приводу Москвою урядам ЗДА, Великої Британії і Норвегії, як і нові виступи Хрущова з вимахуванням кулаками та обвинувачуванням ЗДА в небезпечній „грі із призначенням світу", все це доказує, що створення цього інциденту було потрібне Москві з різних внутрішніх і зовнішньополітичних оглядів.

Використавши травневий інцидент з розвідувальним літаком У-2, щоб започаткувати нестримну і безоглядну кампанію проти З'єдинених Держав Америки, як евентуального „аґресора" на „мирний" Совєтський Союз і як спричинника актів, що можуть привести до атомової війни, і зуживши в цій знеславлюючій акції ввесь можливий запас наклепів, видумок та брехонь, Москва мусіла подбати про підсичення й посилення веденої нею антиамериканської кампанії, про нове джерело пропаґандивної зброї. Совєтська пропаґанда, пущена в рух, не може й не сміє послаблюватися чи припинятися хоч би й на короткий час, бо інакше вона стає цілком безуспішною. Тому, бажаючи втримати настрої підсовєтських мас в бажаному кремлівським самодержцям напруженні, вони мусять підігравати їх щораз новими справами, чи пак об'єктами для „народного гніву й обурення".

З другого боку, створення нового інциденту було потрібне для поглиблення міжнародного напруження, яке поволі — після шуму із літаком У-2 і зірванням Совєтами паризької конференції — почало послаблюватися і перехиляти громадську опінію світу в користь З'єдинених Держав Америки і їхніх зусиль охоронити вільний світ від аґресії міжнародного комунізму. Новий інцидент, який дав би змогу представляти З'єдинені Держави Америки, як порушника суверенности інших держав і як завзятого ворога незалежности малих і відсталих країн, став для Москви особливо потрібним після поведення Америкою рішучих заходів у відношенні до Куби і до евентуальних намагань зробити цю приналежну до Західньої гемісфери країну сателітом Москви і мілітарною базою для майбутніх летунських і підводних операцій проти ЗДА. В обличчі виявленої американським урядом рішучости започаткувати тверду політику супроти Куби, не зважаючи навіть на погрози Хрущова заатакувати Америку совєтськими ракетами, Москві довелося зааранжувати з усією можливою перфідією новий міжнародний інцидент, щоб послабити враження від рішучости ЗДА і применшити ще раз її престиж, як держави, що загрожує мирові, а їх президента знеславити, як людину, слово якої не варте зламаного шеляга.

Повідомляючи про цю нову совєтську провокацію, американська преса добачувала в ній совєтську гістерію та дораджувала, щоб з американського боку розглядати ці справи з потрібним спокоєм. Хрущов бо справді тратить нерви і на це він може мати багато, як внутрішніх так і зовнішніх політичних причин. Заспокоюючим в тому є до деякої міри факт, що Америка має сильні нерви і її не легко можна вивести з рівноваги. Проте, все має свої межі й історія знає куди менші випадки, ніж збитий совєтами американський літак, що були причиною великого катаклізму. І з такими можливостями в сьогоднішніх обставинах як абсолютна влада великої комуно - московської імперії сконцентрована в руках гістерика, завжди треба рахуватись.

„КАТОЛИЦЬКІ ГОЛОСИ" В ПРЕЗИДЕНТСЬКИХ ВИБОРАХ

У зв'язку з президентськими виборами, витворилась у ЗДА така ситуація, яка була в 1928-му році, коли від демократичної партії кандидував на президента католик — впливовий тоді сенатор і ексґубернатор Ню Йорку Алфред Е. Смит, який програв вибори в користь республіканця Герберта Гувера. Цього року також актуалізується справа „католицьких голосів" у президентських виборах, бо Демократична партія на Конвенції в Лос Анджелесі тількищо обрала на свого кандидата католика, 43-річного массачусетського сенатора Джана Ф. Кеннеді. З уваги на те варто розглянути, яку ролю можуть відіграти виборці-католики в найближчих президентських виборах.

На основі найновішого „Офіційного Католицького Шематизму" католики становлять тільки 23,6% всього населення ЗДА. Коли в 1928 році кандидував на президента А. Смит, католиків було тільки 10%. Але й теперішнє їх число ще зовсім не забезпечує більшости католицькому кандидатові на президента.

Треба взяти до уваги ще й той факт, що католики живуть по всіх стейтах ЗДА, і тільки в деяких стейтах вони творять більшість. І так, в стейті Північної Каролайни є їх тільки 0.9% населення, а в Ровд Айленді — понад 61%. В 13 стейтах, які вибирають 180-ох електорів президента, католиків є понад 30%, у двох інших стейтах із 16-ма електорами — від 25 до 30%, у 7-ох стейтах з 98 електорами — від 20 до 25%. Таким чином в 22-ох стейтах з 299 електорами католики становлять 20 до 30 і більше відсотків населення. А для вибору президента треба більшости 270 електорів. Ще гірше представляється справа в інших стейтах, де католиків менше як 10%.

З цього виходить, що католицькі виборці не могли б вибрати собі президента, коли б навіть всі голосували за католика - кандидата. Однак, треба згадати ще й те, що серед католицького населення є чимало республіканців, які голосуватимуть за республіканського кандидата, якого вони вважають, звичайно, за відповіднішого на пості президента, як демократичний кандидат.

Дехто каже, що Смит у 1928 році втратив голоси демократичних виборців навіть у таких стейтах, які звичайно голосують за демократичного кандидата, тобто у Вірджінії, Флориді і Оклагомі, і це, мовляв, є доказом, що поразку його спричинило те, що був він католиком. Але противники цього арґументу вказують на те, що виборці всіх цих стейтів у 1956 році голосували не за демократа Стівенсона, а за республіканця Айзенгавера. Тому можна твердити, що поразку Смита спричинила не приналежність його до католицизму, а те що його твердий капелюх і сиґара в устах робили з нього в очах багатьох виборців нелюбленого ними політикана.

Політики - демократи знають, що католицизм Кеннеді може грати ролю у цьогорічних виборах, але прилюдно в цьому не признаються. Вони певні, що нинішня політична ситуація ґарантує їм перемогу в виборах, в яких не кандидуватиме вже популярний серед виборці, прославлений в другій світовій війні ґенерал Айзенгавер, який закінчив війну в Кореї, майже 8 років успішно бореться за мир у світі і дбає про добробут в цій країні.

Ніксон, який думає зайняти місце Айзенгавера, не може розраховувати на голоси невтральних і частини демократичних виборців, які голосували за Айзенгавера що виграв у виборах не республіканською програмою, а своєю популярністю.

Тим не менше демократам, що обрали своїм кандидатом на президента країни католика Кеннеді доведеться вияснити своїм виборцям, що сталося це не тому, що він є католиком, бо інакше демократи-католики могли б голосувати за республіканського кандидата, який готов подбати про те, щоб кандидатом на віце - президента був католик.

Цьогорічні жнива мають дати 4,079,151,000 бушлів кукурудзи

Вашингтон. — Департамент рільництва передбачає на основі отриманих звітів, що цьогорічні жнива мають дати 4.079,151,000 бушлів кукурудзи, хоч погода не дуже сприяла зерновим культурам. Очевидно, що велика частина цьогорічної кукурудзи збільшить зернові урядові запаси, бо її не можна буде зужити ані продати. Департамент передбачає, що пшениці має бути коло 1.347,-468,000 бушлів, яких також не зужиється на домашньому ринку. Цьогорічний збір кукурудзи має бути на 282,019,-000 бушлів менший як в 19-59 році, коли кукурудзяні жнива дали були 4,361,170,-000 бушлів. Пересічний збір кукурудзи в роках 1949-1958 становив по 3,270,642,000 бушлів річно. Минулого року випродукувано пшениці 1.128,151,000 бушлів, а пересічний річний збір пшениці в останніх десятьох роках виносив по 1,092,071,000 бушлів. Фармерська програма потребує реформи, щоб зменшити великі запаси харчових продуктів, які лежать роками в урядових магазинах і щороку збільшуються.

Я МОЛОДІСТЬ ЛЮБЛЮ...

Я молодість люблю
за сонячні пориви,
За мрії золоті,
надії і за все,
що в наш прекрасний час,
прекрасний і щасливий,
на крилах огняних
нам молодість несе.

Як сонце по-весні,
собою зогріває
вона усе кругом
у радості своїй.
І старість я люблю,
що старости не знає,
що з юністю завжди
зливає серця бій.

Я з юністю дружу,
і їй пісні складаю,
і їй я віддаю
всі пориви ясні,
бо кращою за юнь
на всій землі немає
й на зорях, що горять
в небесній вишині.

ВОЛ. СОСЮРА

Любомир О. Ортинський

РУСИФІКАЦІЯ БАЛТІЙСЬКИХ КРАЇН

Проголошені вислідн совєтського перепису населення з 1959 р. наочно ілюструють проґресуючий стан русифікації не-російських країн. Про стан в Україні читачі мають вже аналізу й висновки останнього перепису, які зробив проф. В. Кубійович. Як відомо, вислідн потрясаючі: за тридцять три роки, тобто від першого совєтського перепису в 1926 р. до другого, в 1959 р., кількість українців в СССР не то не збільшилась, але, навпаки, — зменшилась на кругло 16 мільйонів. Подібний русифікаційний процес проходить також в інших не-російських країнах, зокрема в Прибалтиці: в Естонії, Латвії і Литві. Цими днями Інформаційна служба Естонської Національної Ради з осідком у Стокгольмі принесла в своєму бюлетені статистичний огляд, спертий на вислідн останнього перепису населення, і порівняла його з даними з-перед большевицької окупації. На підставі цих даних національностеві стосунки в трьох балтійських країнах представлялись на 1959 рік так:

Естонія. Ця країна, коли йде про національний склад, була дуже гомоґенна, і естонське населення становило до війни 88,2%. На російську меншину припадало всього 8,2%. Згідно з даними перепису 1959 р. в естонській республіці живе тепер 72.9% естонців, а відсоток слов'ян (в порядку: росіяни, білоруси-ни, українці) зріс до 287 тисяч, або до 23,9%.

Латвія. До большевицької окупації було там 75,5% латишів і 12% росіян. У 1959 р. статистика виявила 62% латишів і 30,9% росіян, білорусинів і українців. Згідно з заподаннями цитованого джерела, русифікаційний процес у Литві дещо повільніший. Цифрових даних не подано.

За обрахунком згаданої вище інформаційної служби, на території трьох балтійських держав живе тепер 1,210,000 росіян, білорусинів і українців. До цього числа постійних мешканців треба ще додати інші меншини, які наплили на територію Прибалтики після 1945 року. Окремо ще треба додати стаціоноване совєтське військо — один із дуже аґресивних засобів русифікації. Точних даних про совєтські залоги, очевидно, нема. За естонським підрахунком на території Естонії перебувало в останніх двох роках совєтських вояків та допоміжної служби приблиз-но 86,000 людей. Подібно 86,000 осіб. Подібні, а то й більші континґенти перебувають на території Литви і Латвії.

Одночасно з інфільтрацією Прибалтики російським елементом відбувалося систематичне виселювання естонців, латишів і литовців поза межі їхніх країн. Одним із часто практикованих заходів було заохочування демобілізованих балтійців поселюватися в місцях їхньої демобілізації, найчастіше в корінній Росії. Внаслідок цього сьогодні перебуває поза кордонами балтійських країн: 96,000 естонців, 102,000 латишів і 175,000 литовців, більшість на території РСФСР. Ці числа взято з перепису 1959 р. але вони, на думку естонського дослідника, значно применшені. Число виселених принаймні двократно більше. Багато виведених вмерло на засланні, інші, які попали вглиб Росії, бояться признаватись до своєї національности.

Дотепер процес русифікації відбувався шляхом вивозу автохтонів і поселювання на їх місці чужого елементу. До цієї випробуваної методи доходить інша, до речі не нова, бо практикована ще в часах римських леґіонів. Полягає вона в тому, що демобілізовані совєтські вояки, з дозволу військового командування, масово залишаються в прибалтійських країнах. Про це читаємо в наказу командувача Балтійської військової округи ген.-ляйт. І. Госакова таке: „Демобілізовані солдати готові виконувати свої обов'язки всюди, де це потрібне. Хто з них бажає працювати в Латвії — може рішитися на це. Я знаю, що знайдеться багато товаришів, які приймуть таке рішення. В цих людях Латвія матиме чудові робітничі кадри, які причиняться до економічного розвитку країни". Ще далі пішло в Естонії, де військова влада наказала місцевій адміністрації забезпечити мешканнями всіх демобілізованих, які виявлять бажання поселитися в тій країні. Цей самий наказ поширюється також на пенсіонованих старшин і підстаршин совєтської армії. А що таких охочих є дуже багато, треба припускати, що внаслідок демобілізації й пенсіонування прибалтійські країни матимуть яких 100,000 додаткових чужинців, передусім росіян.

Рівнобіжно з процесом русифікації окупаційна влада веде в балтійських країнах посилену антирелігійну кампанію, зокрема щораз сильніші атаки на Католицьку Церкву. За повідомленням кореспондентки італійського щоденника „Темпо" В. Ґавронської, яка відвідала Прибалтику, в Аґльоні (Латвія) єдиний на терені панування Москви католицький жіночий монастир Сестер Домініканок зліквідовано. Кореспондентка мала перебороти великі труднощі, щоб добитися до єпископа Риґи — монсеньйора Стродса. Проте, не зважаючи на переслідування релігії і на аґресивну антирелігійну пропаґанду, до Церкви горнуться не лише старші віком, але й молодь.

Про стан колективізації сільського господарства в Естонії інформує окрема табеля, з якої довідуємося, що на переломі 1959/60 рр. 292,000 штук худоби належали соціялізованому секторові, а 193,-000 приватному. Однак, продукція м'яса і яєць все ще більша в приватному секторі: приватники випродукували 49,000 тонн м'яса, а колгоспи тільки 93,000, приватники — 148 мільйонів штук яєць, а колгоспи — 55 мільйонів.

Подібно як українці, балтійці на еміґрації матеріяльно допомагають своїм рідним: за останніх чотири роки вони вислали на батьківщину посилок на суму 33 мільйони долярів. Були також спроби висилати в естонській, латиській і литовській мовах неполітичну літературу, але в більшості випадків посилки з цією літературою не дійшли до адресатів.

● **Генеральний Секретар Об'єднаних Націй Даґ Гаммаршилд** звернувся до урядів дев'яти африканських держав, членів ОН, з пропозицією призначити якусь кількість офіцерів із їхніх армій для вишколу старшинського складу армії Республіки Конґо і для встановлення в цій армії дисципліни.

НА ЗЛОБУ ДНЯ

„ТРЕБА!"

Що не кажіть, а багато краще жилося б нашому братові, якби не оце „треба!". Здається, таке звичайнісінькe слово, а від нього починається все, що нас оточує.

Устане чоловік вранці, а вже „треба" йти на працю, — а працювати „треба", щоб заробити грошей на прожиття, — а живе чоловік тому, що „треба" жити, і так у безконечність „треба й треба", і то на кожному кроці, на кожному місці. Бо то, знаєте, не лише в приватному житті, а й в громадсько - організаційному те саме.

Прийде субота — „треба" поїхати до Народного Дому, бо там, як звичайно, якесь зібрання або вистава, чи таки впрост так, під кінець тижня, щоб стрінутися із знайомими, щоб зі своїми душу розвеселити. Прийдеш до організації, а там те саме „треба": заплати національний даток, дай пожертву на українських інвалідів, вирівняй членську вкладку, віднови передплату на газету, і так далі цілий ряд „треба", яке в дійсності „треба" виконати, бо то ж громадська повинність кожного українця.

У неділю „треба" піти до церкви, і то до нашої церкви, а там своє „треба": не тільки що помолитися, а також зложити свою лепту на хвалу Божу, бо нащо ж тоді живе чоловік на Божому світі; „треба" бути примірним громадянином, „треба" зробити якесь добре діло та лишити якусь пам'ятку для наших нащадків, виконуючи свої обов'язки та складаючи належний даток для нашого загального „треба", для нашої спільної справи!

Уже в приватному житті, то я оставив би оце „треба" кожному з нас, грішників, — хай сам дає собі з ним раду, хай обертає його на всі боки, як кому краще чи вигідніше, — але вже в громадсько - організаційних відносинах „треба" звернути спеціяльну увагу, бо для нашої загальної справи „треба" не тільки що працювати, але й „треба" в тих відносинах іти з духом часу, виконуючи все те, що потрібне в змаганнях за наше краще завтра!

Щоб це осягнути, то загально „треба":

Пробивати байдужість нашого загалу до власних таки наших суспільно - політичних проблем;

Зактивізувати всі заходи для урухомлення Фонду Наглої Потреби, поставившись до цієї справи із щедрою рукою.

Треба, щоб наш загал ставився до наших проблем більш розсудливо, з належним вирозумінням і толеранцією;

Треба в наших рядах і в наших громадах якнайменше партійної роздрібленості, а якнайбільше національної солідарности;

Треба у всіх наших спірних питаннях поменше дошукуватися винних, а спільно шукати поправи та належної розв'язки..

Коли всі ми спільно будемо цього додержуватися, ось тоді, „треба" сподіватися, що станемо на певному шляху в змаганнях за нашу кращу майбутність, що й принесе нам належне скріплення та відповідне значення.

М. Колючка

ЧИСЛО ЗАТРУДНЕНИХ В ЧЕРВНІ ВИНОСИЛО 89,776,000 А БЕЗРОБІТНИХ БУЛО 4,423,000

Вашингтон. — Департамент праці повідомляє, що в червні число затруднених було рекордово високе — 68,-579,000, на 1,371,000 більше як в травні ц. р. Досі рекордовим числом затруднених було 67,600,000 в липні 1959 року. Число безробітних в червні ц. р. було на 964,000 більше в порівнянні з травнем і становило 4,423,000. Департамент праці оцінює, що між 965,000, які збільшили число безробітних, є коло 800,000 тих, що закінчили школи і шукають праці. В травні число незатруднених становило 4.9% всіх робітних сил, а в червні той відсоток збільшився до 5.5. Це значить, що на кожну 1000 робітних сил 55 осіб пошукує за працею. Фахівець в департаменті праці Сеймур Волфбейн твердить, що немає зміни на ринку праці в порівнянні з травнем, коли не братимемо в рахубу того факту, що нові молоді робітні сили шукають праці.

Інж. Андрій Палій — Торонто

ДО ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ

(Присвята в десяті роковини смерти Інж. Юліяна Павликовського)

(2)

Цікаво, що кожну акцію, перешкоду в праці, насильство у відношенні до української кооперації збоку поліції і шовіністичної вулиці відбивала, а потім переходила у наступ солідарна українська національна стихія. Згадаймо тільки замикання деяких кооперативних крамниць, під різними претекстами, фізичні удари на наші кооперативи і т. п. Не зважаючи на вилучення з кооперативного українського організму території Волині, Підляшшя і Лемківщини (1934 р.), кооперативна праця і обороти зростали на обкроєній території.

Це було насправді продовження наших визвольних змагань після втрати нашої державности і припинення гарячої війни на полі бою, які претворилися в леґальні змагання на суспільно - економічному полі.

До цих змагань включилися майже поголовно колишні фронтові вояки різних військових ступнів і різного роду зброї обох українських армій. Одні з них приступили негайно до розбудови всіх видів кооператив, починаючи від села, через повіти аж до столиці у Львові. Замість того, щоб переказувати наші погляди, наводимо слова поляка А. Р. в брошурі „Спулдзєльчосць в Польсце", виданої в Лондоні 1944 року. Він пише, між іншим, таке: „Українська кооперація творила суцільну велику силу, завдяки організаційним зв'язкам і координаційній співпраці всіх галузей кооперації. До того організаційного моноліту причинились у значній мірі ідейні прикмети працівників кооперативного руху і національна амбіція. Серед кооператив національних меншостей українська кооперація вирізнялася великою розвоєвою динамікою, дармащо умовини, в яких вона існувала, були дуже неприятливі.

Побіч колишніх українських вояків, які включилися в леґальні кооперативні ряди, інші вступили на шлях таємної підпільної боротьби. Але одні й другі прямували до спільної мети. Їх змагання доповнювалися взаємної координаційною акцією, тим більше, що деякі особи працювали рівночасно тут і там.

За своїм змістом кооперативи ділились на сільсько - господарські, міськo - споживчі, кредитові, молочарські, промислові, народного мистецтва і ін. Вони творились переважно по селах, об'єднувались по округах і повітах, а завершувались у головних централях у Львові.

Назви централь:	засновано:	відновлено:
1. Народна Торгівля	1883 р.	1926 р.
2. Центросоюз	1889 р.	1924 р.
3. Центробанк	1898 р.	1925 р.
4. Маслосоюз	1907 р.	1925 р.
5. Народне Мистецтво	1922 р.	

На вершку всієї кооперативної системи стояв Ревізійний Союз Українських Кооператив — ідейно - організаційний осередок з правами законної ревізії, який постав у 1904-му році.

Щоб не займати багато місця статистичними цифрами, досить навести збірне зіставлення за кожних три роки всієї української кооперації від часу віднови до 1944 року і загальні суми в злотих. Згадаймо лише, що після закінчення першої світової війни існувало всього тільки 56 кооператив.

1. Статистика українських кооператив за головними видами:

Назва:	1921 р.:	1925 р.	1926 р.	1928 р.
Число всіх кооператив	56	1.029	——	2.393
Число членів	—	158.000	——	271.000
Сільсько-господарські	—	831	——	2.096
Міськo-споживчі	—	26	——	54
Кредитові	—	112	——	153
Молочарські	—	—	——	211

Назва	1931 р.:	1934 р.	1938 р.	1939 р.
Число усіх коопер-ив	3.196	3.134[1]	3.455	3.500
Сільсько-господарські	2.514	2.060[1]	2.356	2.700
Число членів	395.000	492.000	643.000	650.000
Кредитові	362	540	688	735
Міськo-споживчі	135	174	156	187
Молочарські	99[2]	122[2]	143[2]	150
Число пл. працівників	11.000	14.000	14.200	14.600

Назва:	1943 р.:	1944 р.:[3]
Число усіх кооператив	——	4.160
Число членів	492.000	1,300.000

[1] після відлучення Лемківщини.
[2] після злуки районових молочарень.
[3] за німецької окупації.

Глобальні цифри головних централь з 1936 р.

(за державною статистикою; числа в польських злотих)

Назва:	уділи:	запас	вклади	позички	обороти
Центробанк	238.000	310.000	1.5 млн.	6 млн.	29 млн.
Центросоюз	346.000	396.000	—	—	8
Народна Торгівля	220.000	189.000	—	—	5
Маслосоюз	286.000	678.000	—	—	11

(Кінець буде)

ТАК БУДЕ, ЯК БОГ СХОЧЕ

(Торжественний евхаристійний хресний похід в Боффало)

Дощ падав в Бофалло весь тиждень перед святом Евхаристії. Небозвід був покритий слотливими хмарами. Ані сліду ані знаку, що вказував би на погоду. Може й обоятний був би такий стан погоди, якщо б не те, що на неділю 19 червня, був це заповіджений евхаристійний хресний похід крізь вулиці міста. А пополудні мав відбутися одинокий в тім році парохіяльний пікнік, що з нього весь дохід призначений на будову парохіяльної школи. І отсе було причиною, чому парохіянам церкви св. отця Николая не був обоятним стан погоди. Щораз відзивався телефон в парохіяльній канцелярії, в слухавці звеніли зажурені голоси, що вже може сотний раз запитували: що робити, чи приготовляти все, як було сказане до завтрішнього свята, бо саме щойно метеорологічна стація „заповідала на завтра дощ".

Раз враз спокійним голосом відповідав о. парох: Так буде, як Бог схоче! Прошу все приготовляти на завтра, як було доручено. А сам о. парох щораз заглядав до церкви. Він молився там перед Кивотом. „Господи, зроби так, щоб завтрішнє евхаристійне свято було величаве; а по полудні хай буде так, як хоче Божа Воля . . . Та до полудня, о Боже, дай нам погоду! Хай в промінях соняшних перейде Евхаристійний Христос по вулицях нашого міста" Молився о. парох, молилися парохіяни, всі молилися, щоб релігійна манифестація в честь Евхаристійного Христа випала як найкраще.

І Всемогучий Господь Бог вислухав наші молитви. І справді було так, як Бог хотів. Рано засяло сонце золоте. Ані одної хмаринки на небозводі. А небо голубе-голубе.

Точно о год. 9-ій ранку розпочалася Соборна Служба Божа, що її відслужили о. парох Вояковський в сослуженні о. Андрія Стасюка і Николая Ілевича. Церковний Хор під батутою проф. Юрія Лаврівського виконував літургічні пісні по мистецьки.

Після прочитання св. Євангелії слідувала доповідь о. пароха. Ми почули в проповіді історію установлення свята Пресвятої Евхаристії та його торжественне святкування на Україні. Не один обтирав сльози зворушення, бо наче живі образи стали йому спомини давноминулого, якто колись наш нарід святкував величаво Празник Пресвятої Евхаристії у Львові, Перемишлі, Станиславові чи в Тернополі.

Служба Божа скінчилася. По заамвонній молитві о. парох взяв в руки Дароносницю з Евхаристійним Христом. В тій самій хвилині, рознісся торжествений спів церковного хору: „Пливи світами". Саме дійшов о. парох з Монстранцією до церковного порога, як заблистіли в соняшних промінях мечі Лицарів Колюмба, що віддали честь Цареві Царів від американської Землі. І в той час загриміла оркестра студентів католицького гайскулу, відігравши прегарно евхаристійний гимн. І похилились прапори Пласту, Суму й інших організацій, що стояли в маршовому поготівлі.

Під звуки оркестри і хору рушив величавий Евхаристійний похід вулицею Онейда. Напереді походу йшли вівтарні хлопці: один ніс процесійний хрест в асисті двох свічоносців. За ним йшли три прапори: американський, папський і український. Дві студентки в гарних народних строях несли дві церковні вишивані хоругви. А далі йшли: Пласт, Юний СУМ, Школа, Марійська Дружина, Сестрицтво, Союз Українок, Церковний Хор, Оркестра, Вівтарні Хлопці, св. Євангеліє, що його ніс п. Іван Лаптута, батько двох священиків оо. Редемптористів в асисті двох свічоносців діти, що сипали цвітами під нього о. пароха, який ніс монстранцію, а по обидвох сторонах, як почесна варта йшли Лицарі Колюмба. За священиком йшли члени Товариства св. Імени, ветерани і весь народ.

Впорядчиками походу були тутешні парохіяни-студенти Духовної Семінарії в Стемфорді під проводом студ. коледжу Павла Бумбара. Інформація для преси спочивала в руках д-ра Андрія Дякуна.

Участь вірних в цьому евхаристійному хресному ході була молитовно - настроєва. Під монастирім СС. Служебниць слідувала перша стація Евхаристійної процесії. о. Николай відчитав тут Євангеліє від св. Матея в церковно-слов'янській мові. На вулиці клир була пристроєна друга стація і о. монсіньйор Іберц прочитав св. Євангеліє від Марка в латинській мові. На вулиці Ольги прочитав св. Євангеліє від Луки в грецькій мові о. парох Вояковський. А на Фільмор Евеню при четвертій стації прочитав св. Євангеліє від Йоана в українській мові о. Андрій Стасюк.

Після св. Євангелій слідувала четвертина Благальної Пісні, а з ступенів фронтових дверей церкви о. парох благословив сотні схилених голов Евхаристійним Христом. За кілька хвилин лунали вже з церкви торжественно могутні акорди „Буди Ім'я Господнє". Після закінчення Літургії відспівано Многоліттствія Духовній і Світській Владі, та „Боже Великий Єдиний", що його нарід навколішках прослухав.

Наче чарівний сон проминув прегарно влаштований Евхаристійний Хресний похід. Ще довго люди стояли на вулицях довкруги церкви та взаїмно обмінювалися гарними враженнями з щойно пережитих духовних хвилин.

А по полудні все, що жило в парохії, рушило на парафіяльний пікнік. Головний директор пікнікової імпрези, як побачив авта, безперервним ланцюхом, що з них наче з кошичка висипались діти, а за ними з повагом йшли й старші, задумався, щож він пічне з таким великим числом людей? Але всі були вдоволені. Правда, всі буфетові присмаки випродано. Але пікнік несподівано вдався. Пластунки занялися дітворою, оркестра п. Телюка приїхала даром грати і веселила молодь. Жінки і чоловіки, що стояли за своїми станками, звивалися надзвичайно вміло. Одним словом, всім на серцю було мило й радісно. Погода несподівано дописала. І хоч метеорологи заповіли дощ, світило ясне гарне сонце. Так було як Господь Бог схотів, а Бог для своїх дітей на землі завсіди хоче добре.

Михайло Монилевич

З життя Маямської громади

Відзначення 250-річчя виступу І. Мазепи проти Москви

Заходом Центрального Комітету громадських організацій відбулося 27 січня свято Державности і Соборности, получене з відзначенням 250-річчя збройного виступу гетьмана І. Мазепи проти Москви. Свято це відбуто в публічній школі. В програму сята входили: вступне слово Б. Остапюка, сольоспів п. О. Павлової, реферат про гетьмана І. Мазепу проф. д-р Ю. Тершаківця, виступ мішаного хору під керівництвом п. Т. Максимовича, виступ танцювального гуртка під проводом К. Годівської, фортепіянове сольо З. Подубинської та деклямації Л. Остапяк та І. Козири.

З виконавців програми треба згадати пані О. Павлову, відому нашу оперну співачку, яка відспівала з питомою собі ніжністю і інтерпретацію пісні композиторів Січинського, Лопатинського, Ніжанковського та інших. Пані Павлова часто виступає на різних концертах в Маямі і в репертуар своїх пісень часто вплітає українські твори, чим промощує шлях нашій чарівній пісні. Д-р Тершаковець добре змалював постать І. Мазепи і його добу. І. Козира проявив великий талант в деклямації.

Десятилітній Ювілей 368-го Відділу УНС ім. М. Лисенка

Про це свято, що відбулося 7-го лютня, був поміщений окремий допис у „Свободі". Слід лише спростувати що, Б. Остапюк не виступав від кат. церкви, але як голова Центрального Комітету і як б. секретар Відділу. Присутні на цьому святі були теж гості з Віндзору (Канада) д-р Б. Дзюбановський і п. Чуховський.

Зустріч Союзанок
(Союз Українок Америки)

28 лютня відбув місцевий Відділ Українок ч. 17 ім Теліги зустріч Союзанок. Такі зустрічі увійшли вже в традицію. Ціллю їх є виміна думок і організаційних досягнень. Сприяють зближенню членок.

Український день (пікнік)

Заходом будівельного комітету укр. кат. церкви відбувся 6 березня в парку на березі океану Український День — пікнік. Чудова погода і велике число гостей заповнили площу пікніку. На програму, якою проводив А. Івашко, зложилися виступ хору під керівництвом П. Марцінка, який відспівав кілька пісень. Танцювальний гурток під проводом Т. Максимовича затанцював народні танки. Мелодії укр. пісень, що лилися з грамофонових пластинок, притягали чужинецьку публіку, яка з захопленням слухала нашу пісню. Дохід з пікніку призначено на будову парохіяльної залі, яка незабаром буде завершена.

Панахида за душу Т. Шевченка

13 березня відправив панахиду в українській православній церкві за душу Тараса Шевченка о. Шпаченко, під час якої виголосив патріотичну проповідь, вшановуючи вічну пам'ять найбільшого сина України.

Панахида за душу бл. п. генерала Т. Чупринки

20 березня відправив панахиду по бл. п. генералі Тарасі Чупринці парох української кат. церкви о. С. Мілянич з нагоди 15 ліття його геройської смерти. В часі панахиди згадав о. парох кількома словами Покійного.

Шевченкове свято

За традиційним звичаєм вшанувала наша громада пам'ять Т. Шевченка св'ятковим концертом 27 березня. Програму свята розпочав „Заповітом" мішаний хор укр. кат. церкви під управою Т. Максимовича. Вступне слово відчитав п. Льонгин Годівський. Пані Павлова проспівала „Як би мені намисто" — Лисенка, „Ой гляну я подивлюся" — Волошина, „Ой у саду" — Гайворонського і інші. Пані Р. Пусило віддеклямувала з чуттям вірш Тараса Шевченка „Розрита могила". Б. Остапяк прочитав реферат про Тараса Шевченка.

В другій частині виступили діти української школи в сценічній картині п. заг. „Поклін Тарасові". Виступ дітей попередило слово О. Подубинської, керівниці школи, яка звернулася до родичів, щоб не забували за свій обов'язок навчання дітей рідної мови. З-посереед дітей вибивався М. Шум, який гарно продеклямував „Мені 13-тий минало". Зоря Подубинська відограла на фортепіяні шумку — Присовського.

Лідія Остапюк, наша надійна молода співачка, заспівала „Нащо мені чорні брови" Лисенка, „Реве та стогне Дніпр широкий" і „Вечірню пісню" — К. Стеценка при фортепіяновому супроводі її вчительки співу, п. Мек-Даніел. В голосі п. Лідії слідний поступ, зокрема відчувається скріплення середньої скалі голосу. П. Дана Дорош відограла на фортепіяні сонату Моцарта опус ч. 2 і вальс Шопена. В порівнанні з минулорічним виступом п. Дана виявляє поступи, головно в технічному виконанні і інтерпретації. І. Козира продеклямував з чуттям віш Б. Гринкевича „Присвята Шевченкові". Свято закінчив виступ хору, який виконав „Живи Україно" — М. Гайворонського, „Боже Великий, Єдиний" Лисенка і національний гимн.

Свято героїнь

1 травня влаштував місцевий Відділ Союзу Українок свято жінки — героїнь. Цього ж дня після Богослуження відправив о. парох Мілянич панахиду за поляглих героїнь. Вечером відбувся святочний концерт. Голова Відділу Ф. Зібликевич відкрила свято і проводила програмою. В програму свята входили: сольоспів п. Л. Остапюк, фортепіянове сольо п. Д. Дорош, добре опрацьований і виголошений реферат про жінки — героїні Е. Остапюк, культ. освітньої референтки Відділу. М. Венгльовська віддеклямувала вірш „Поклін". Мішаний хор під проводом п. Т. Максимовича проспівав кілька пісень. А. Наконечна відчитала вірш — молитву в окруженні дітей, які зложили квіти на символічну могилу. Свято закінчено співом національного гимну.

Вшанування пам'ті жертв штучного голоду в 1933 р. і головного отамана Симона Петлюри

29 травня вшанувала українська православна парохія пам'ять жертв штучного голоду на Україні 1933 р. і головного отамана С. Петлюри. Парох о. Шпаченко відправив панахиду, під час якої виголосив зворушливу проповідь. Після панахиди відбулося свято в парохіяльній залі. Свято відкрив о. парох. Зі вступним словом виступив голова Центрального Комітету Б. Остапюк. В. Подубинський відчитав добрий реферат про Головного Отамана. На закінчення виступили діти української школи під проводом п. Подубинської, які продеклямували кілька віршів. Співом національного гимну закінчено це свято, присвячене безсмертній пам'яті наших героїв.

31 травня відбув Центральний Комітет свої останні сходини, на яких вирішено закупити англомовні книжки для Маямського університету. Прибутки із добровільних пожертв з різних імпрез вже давніше розділено між такі організації, як Український Конгресовий Комітет, ЗУДК, НТШ тощо. Таким чином закінчила наша громада свій сезон національно - культурних імпрез.

Українсько-американський клюб закінчує будову своєї нової репрезентативної залі, яку будує І. Козира. Модерне, комфортабельне устаткування залі і сцени, включно з холодженим повітрям, догідне положення дому при головному шляху, що лучить міжнародний летунський порт з Маямі Біч, заспокоїть усі культурні потреби нацої громади в майбутньому.

Б. О-к.

Десятиріччя Музичної Студії Наталії Котович у Филаделфії

Кожен з нас з охотою їде на імпрезу, де сподівається мило і культурно перевести час. 19 червня на ювілейному речиталі Музичної Студії пані Наталії Котович филаделфійська громада не лиш стрінулася із сподіваним, але й пережила зворушливі хвилини святочного настрою.

Перед публікою та батьками учнів Студії пересувалася лента концертових точок учнів заграних так, що і найстрогіший критик ледви чи міг би знайти які недостачі.

Ми мали нагоду ще раз ствердили, що пані Котович — це маркантна індивідуальність з виїмятковим талантом. Вона консеквентною працею звертає увагу своїм учням не лиш на технічне виконання, але також по мистецьки вичаровує дійсні вартості інтерпретацій. Для осягнення своїх цілей звертає вона увагу на відчуття ритму, краси, легкости та стилевости виконуваних творів.

На ювілейному вечорі виступало кільканадцять учнів від найнижчої аж до найстаршої кляси. Але не важна річ кількість виступаючих учнів, а широкий діяпазон музичних заінтересувань професорки у запрезентованому учнями матеріялі.

Між виконавцями були учні по трьох роках науки. І одна з них блиснула, немов метеором, у Гайдна концерті Д-дур при супроводі на другому фортепіяні вчительки. Інший заавансований учень, зраджував ясні проблиски високого мистецтва у концерті Гріга Д-моль оп. 16., при чому супровідну оркестрову частину виконувала на фортепіяні п. Котович.

Програма концерту виказувала твори двадцятьох композиторів. Деякі з тих творів часто стрічаємо на поважних концертових естрадах, а багато з-поміж них є відомі цілому культурному світові. Ми чули на тому вечорі твори Клементія, Шаума, Естона, Бургмілера, Каралевського, Гречанінова, Галлера, Туріна, Мендельсона, Гайдна, Бетговина, Шумана, Шопена, Мусоргського, Рахманінова та Гріга. З наших композиторів були відіграні твори Барвінського, Дублянського та одна народна пісня в композиції невідомого автора.

Пані Н. Котович, магістер філософії, по фаху природник, являється також високої кляси концертовою піяністкою. Основи свого музичного знання здобула м. і. в Музичному Інституті у Львові, у клясі Василя Барвінського, а концертовий курс у проф. Мінцера. Кількалітний її побут в Німеччині дав їй змогу завершити свої музичні студії у професора Курта Наймілера у концертовій клясі світової слави консерваторії Моцартеум у Зальцбурзі в Австрії.

Не зважаючи на свою високу університетську освіту, вона наполегливо працює над своїм музичним удосконаленням в теоретичному та практичному діяпозоні. Тож не диво, що ця професорка по приїзді до Америки звернула на себе увагу музичних американських кол, та одержала позицію професора фортепіянової кляси в музичній школі „Сеттлемент Мюзік Скул" у Филаделфії, де працює до сьогодні. Часто дістає признання за свою працю, головно, як її учні виступають на шкільних пописах як найкращі учні тої ж школи.

Визначні американські професори музичних шкіл часто приходять на пописи її Музичної Студії, і про це з признанням звітують.

І так іде тиха, але солідна праця нашої Студії. Кілька років тому учні нашої Студії мали нагоду грати перед директором филаделфійської „Акедемі оф Мюзік", одної з-поміж найстарших і найповажніших музичних інституцій в Америці. Фахова критика і тим разом з признанням висказалася про музичний і педагогічний талант нашої професорки.

Не диво, що на останньому речиталі у вступному слові промовець сказав: „Ви стали нашим семпер тіро", немов воїном на позиції, який свідомий того, що час летом птиці усе захоплює, а вічним є лиш то, що здобуте повною посвяти працею". Багато квітів, дарунків, а головно щирих і похвальних гратуляційних слів від батьків та представників нашого громадянства були заслуженою заплатою за її труди і старання вести нашу молодь на верхи мистецтва.

М. Рибак

В Торонті відбулося посвячення прапору Дивізійників

Дня 12 червня в залі УНО відбулася урочистість посвячення прапору Братства вояків 1-ої дивізії УНА в Торонті.

Розпочато цю врочистість внесенням на залю почесними кумами ген. М. Садовським, сотн. М. Луцьким та представниками Канадійського Легіону в асисті прапорів вояцьких і молодецьких організацій прапору дивізійників.

Акту посвячення доконали три греко-католицькі священики, при асисті почесної президії з представників вояцьких організацій. Акт вручення прапору хорунжоносцеві доконав старший рангою ветеран, ген. Садовський. При врученні він сказав: — „Нема у світі війська, яке б не мало військових стягів. Стяг кожного полку є найбільшою святинею, за яку в найтяжчих іноді боях віддають життя цілі полки".

Мало і наше українське військо свої славні стяги, які скроплені кров'ю козацькою. Більшість із них загинула у воєнній хуртовині останньої світової війни.

Коли настане час, що гряне грім нової війни і з наказу Державного Центру України сурми скликатимуть люд український до бою за його волю, то ті загинулі наші стяги вояцькі заступлять прапори наших ветеранських організацій у вільному світі, а в тому і ваш цей прапор.

Тому вручаючи його хорунжоносцеві, кажу: „Бережіть його найбільше і віддайте йому всі належні вояцькі гонори, як стяговї війська". Хоругвоносець склав присягу перед священиками, після чого почалося вбивання цвяхів і підписування пропам'ятної книги та видавання грамот жертводавцям на спорядження прапору, як також виголошування привітів представниками організацій.

У концертовій частині брали участь: — чоловічий хор Станиці Братства в Боффало, прекрасно одягнений; сольоспів п. М. Дублянці-Гузар; деклямація п. Ірини Лаврівської; баритонове сольо п. З. Мягкого; закінчено свято відспіванням згаданим хором прекрасних трьох вояцьких пісень. Честь боффальській станиці, дириґентові хору п. Ю. Лаврівському та акомпаніяторці п. О. Левицькій.

І. І.

● В неділю почався страйк працівників лонґайлендської підміської залізниці, якою щодня доїжджає до Ню Йорку майже 200,000 робітників до праці. Управа транспорту збільшує число автобусів, щоб допомагати робітникам, які дошкульно відчують брак залізниці і матимуть трудноці дістатися до праці.

З наукових конференцій УВАН

Доповідь Всеволода Голубничого „Новітні американські урядові матеріяли про економіку СССР".

7 травня відбулося засідання Економічної секції спільно з Комісією для дослідів над пореволюційною Україною і Совєтським Союзом, що відбулося під головуванням Бориса М. Мартоса. На засіданні п. Всеволод Голубничий доповів про „Новітні американські урядові матеріяли про совєтську економіку".

Всеволод Голубничий доповідь розпочав з інформації про стан новітніх американських студій совєтської економіки. Він зазначив, що понад 30 американських дослідників та професорів зголосили свої доповіді як матеріял Об'єднаного Економічного Комітету Сенату і Палати Репрезентантів на тему: „Порівняння економіки ЗДА і СССР". На початку цього року Державне видавництво ЗДА випустило в світ 4 томи цих доповідей. Крім того, декілька департаментів уряду ЗДА видало ряд офіційних звітів американських фахових делегацій, що недавно відвідували СССР з метою вивчення його економіки.

Доповідач висловив свою думку, що українцям на еміґрації необхідно обізнатися з станом та розвитком американських студій СССР. Ці студії і на університетах і в державних та приватних дослідних установах поставлені солідно й об'єктивно.

Далі доповідач зупинився на висновках американських економістів, що мають найбільш важливе значення. За цими висновками константовано, що совєтська економіка розвивається у 2-3 рази вищими темпами, ніж американська економіка. На думку американських експертів цей її ріст створює для Заходу зростаючу загрозу, тому що СССР збільшує здатність збільшувати продукцію, виробляти нову зброю, стає спроможним давати позички та поширювати торгівлю з нині невтральними країнами Азії, Африки й Південної Америки та дає підстави совєтській пропаґанді твердити, що їхня система може швидше і краще розвивати економіку за систему капіталістичну.

На думку американських дослідників совєтська економічна система більше придатна для задоволення державних інтересів у світовій політиці, ніж американська, а американська система — краще, чим совєтська, надається для задоволення потреб споживача. В умовах мирного змагання за панування над світом, совєтська економічна система має ряд організаційних переваг, бо поперше, дає можливість в мирний час значно скорочувати чи стримувати на низькому рівні народне споживання і за рахунок цього нагромаджувати і концентрувати капітал та скеровувати його у вузькі, стратегічно важливі галузі, які навіть можуть не приносити зиску, але можуть давати приріст продукції. Хоч загальний рівень розвитку економіки СССР тепер дорівнює лише половині американського рівня, СССР має змогу вкладати у промисловість та озброєння стільки ж капіталу, як і ЗДА, а незабаром і більше. Американська економічна система в мирних умовах не може обмежувати споживання й за рахунок цього нагромаджувати капітал та прискорювати ріст і скеровувати капітали у ті галузі, що не дають зиску. Такі галузі розвиваються завдяки урядовим замовленням та субсидіям, як наприклад — будівництво ракет, атомових електростанцій та ін. Одначе, в умовах війни, американська система має ряд переваг над совєтською. Високий рівень споживання в ЗДА є тою величезною резервою, за рахунок якої можна збільшити продукцію у випадку воєнної загрози. В СССР такої резерви майже немає, бо тепер, у мирний час, підприємства працюють у 2-3 зміни на добу, робоча сила затруднена до віниця, а народне споживання є на такому низькому рівні, що ще понизити його тяжко.

Поміж іншими важливими висновками американських совєтознавців В. Голубничий відзначив ще й те, що вони вважають за можливе, що за якийсь час, може за років 10, СССР зможе наздогнати ЗДА по рівневі споживання харчами та одягом, бо в ЗДА споживання цих речей є на такому високому рівні, що воно вже майже не зростає. Але по рівневі споживання інших товарів то СССР ще довго не зможе наздогнати ЗДА, бо в умовах вільної продукції та конкуренції підприємці винаходять і продукують все нові і нові види цих товарів.

Доповідь Всеволода Голубничого викликала ряд запитань та виступів в справі матеріялів, що їх здобувають економіки СССР, в справі методики опрацювання їх і тих поправочних коефіцієнтів, які неминуче треба мати на увазі за умов засекречення та вуалювання, а часом і далеко не повних та не вірних даних про стан народнього господарства в СССР. Поруч з тим у виступах відзначено, що дослідження цілости СССР не дає дійсної картини стану народнього господарства без дослідження економіки складових частин СССР, зокрема таких як УССР, БССР, Грузія та ін. країни, що входять у склад СССР. У виступах брали участь М. Мартос, І. Замша, В. Чапленко, Г. Костюк, Л. Чикаленко, П. Шох та інші.

Французьке Конґо, Чад і Центральна Африка одержали незалежність від Франції

Париж. — У вівторок дня 12 липня три чергові автономні республіки Французької Спільноти підписали договір з Францією в справі признання ім державної незалежности. Внаслідок цього договору стають незалежними дотеперішні автономні республіки Конґо, Чад і Центральна Африканська Республіка, які досі творили Союз Центральних Африканських Республік. Ці три країни збільшать число унезалежнених від Франції африканських країн до сім, бо день перед тим французький уряд підписав договори про незалежність ще чотирьох інших африканських республік: Побережжя Слонової Костл, Ніґеру, Дагомей і Республіки Вольтаїк, які досі творили так звану Раду Антанти. Водночас із підписанням договорів про незалежність французький уряд підписав з усіма цими країнами договори про співпрацю. Після ратифікування підписаних договорів французьким парляментом і леґіслятивними зібраннями країн із Союзу Центральних Африканських Республік відбудеться офіційне проголошення незалежности цих держав. Станеться це можливо вже в серпні ц. р. Підписуючи договори про незалежність згаданих республік, Франція погодилася підтримувати їх кандидатури в члени Об'єднаних Націй. Вітаючи представників Конґо, Чаду і Центральної Африки з їх незалежністю, французький прем'єр Дебре висловив сподівання, що нові держави виявлять, настільки вони політично дозрілі до незалежного державного життя.

Республіканці будуть конкурувати з демократами в справі оборони громадянських прав

Кенілворт, Іллиной. — Голова республіканської комісії для справ виборчої платформи Чарлз Г. Персі заявив, що між членами цієї комісії існує повна гармонія в справі оборони громадянських прав. Демократи в своїй виборчій платформі не зайняли сильного становища в справі оборони громадянських прав, і пункт їхньої платформи в цій справі є цього року слабший як 1956 року. Республіканці вже віддавна займають сильніше становище в обороні громадянських прав, як демократи. Головною темою республіканської виборчої платформи буде „Будуймо кращу Америку". Але голова комісії Персі заявив, що існує розходження серед її членів щодо законопроєкту про лікарську допомогу старшим особам. Деякі республіканці, як наприклад нюйоркський губернатор Нелсон А. Рокефеллер, є за те, щоб лікарська допомога старшим відбувалася в рямках соціяльного забезпечення, а інші республіканці противляться цьому і пропонують передати цю справу добродійним аґенціям. Республіканська виборча платформа буде сильніша щодо оборони громадянських прав.

Канадійсько-американські переговори в справі атомової зброї

Оттава, Канада. — 12-го липня почалися тут канадійсько-американські переговори в справі передачі Канаді нуклеарної зброї. Переговори ведуть представники Канадійсько-Американського Міністеріяльного Комітету в справі взаємної оборони. З американського боку в першому дні переговорів державного секретаря заступав його заступник підсекретар в державному департаменті Лівінґстон Т. Мерчант, а присутні були секретар оборони Томас С. Ґейтс та секретар скарбу Роберт Б. Андерсон. Секретар скарбу Андерсон заявив журналістам, що ці перші переговори на канадійській землі „дадуть поліпшення в обороні обох країн". Канадійський прем'єр Джан Діфенбейкер сказав, ще перед прибуттям американської делеґації, що на конференції обговорюватимуть також справу американських літаків, розташованих в країнах НАТО.

Інвестиції в канадійських підприємствах мають винести 8.8 більйона долярів

Торонто, Онтаріо. — Департамент плянування і розвитку передбачає в своєму річному звіті, що в цьому році пошириться активність в підприємствах в цілій Канаді, і інвестиції в бизнеси мають винести 8,800,000,000 долярів. Найбільші інвестиції будуть у фабричні підприємства, бо вони схочуть поширити й змодернізувати свою продукцію. Канадійський уряд сподівається, що в цьому році йому вдасться поширити закордонну торгівлю, бо в Европі поширюється продукція і одночасно зростає запотребування на ринку. Сподіваються, що ціни на товари в роздрібному продажі збільшаться на 5 або 6 відсотків в порівнянні з минулим роком.

ФБІ принесло урядові на $ 142,822,244 прибутків

Вашинґтон — Директор Федерального Бюра Інвестиґацій Едґар Гувер у своєму звіті генеральному прокураторові Вільямові Роджерсові стверджує, що ним очолюване бюро дало федеральному урядові прибутків на суму $142,822,244 у фінансовому році, що закінчився 30-о червня 1960. Цей прибуток прийшов до урядової скарбниці в формі різних грошових кар та в формі зворотів готівки або власности, які здобули від злочинців аґенти ФБІ. Під час минулого року аґенти ФБІ віднайшли 9,527 злочинців, які скривались, між якими було 16 тих злочинців, які є на списку „10-ох найбільше пошукуваних". Аґенти ФБІ віднайшли в році від 1-го липня 1959 до 30-го червня 1960 17,430 вкрадених авт. 11,914 осіб були засуджені з тих усіх, яких справою займались аґенти ФБІ.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні Збори Т-ва „Зоря", Відд. 69, відбудуться в суботу, 16-го липня 1960 р., в год. 7:30 веч., в канцелярії І. Мартинця, адреса: 309 East 14th St., New York, N. Y. Прохається членів вплачувати вкладки на Зборах Відділу. — М. Дворян, предс.; І. Мартинець, кас.; І. Різник, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Б-во св. Василія, Відд. 339, повідомляє всіх своїх членів, що Місячні Збори відбудуться в неділю, 17-го липня 1960 р., в год. 3-ій по пол., в домі Української Громади, при 3322 Н. Лавренце вул. Проситься всіх членів прибути на ці Збори та вирівняти свої зобов'язання. — А. Хромяк, предс.; А. Дрогомирецький, кас.; С. Лупацій, секр.

НЮАРК, Н. Дж. — Б-во св. І. Хрестителя, Відд. 76, подає до відома, що Місячні Збори Б-ва відбудуться в неділю, 17-го липня 1960 р. в год. 1-ій по пол., в Українській Централі, при 180 Вільям вул. Проситься всіх членів прибути на ці Збори, вирівняти свої залеглі вкладки, як також біжучі, місячні. На Зборах буде видача дивіденди. — Хто з довгуючих членів не вирівняє своєї залеглости, буде суспендований та позбавлений всяких членських привілеїв. — Членські вкладки можна вплачувати також в секретаря, під адресою: 145 West End Avenue, Newark, N. J. — С. Мриґлод, предс.; В. Салабун, секр.

МІЛВІЛ, Н. Дж. — Піврічні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 347, відбудуться в неділю, 17-го липня 1960 р., в год. 2-ій по пол., в залі, де звичайно. Просимо членів прибути на Збори, на яких Контр. Комісія звітуватиме про діяльність за 6 місяців. Крім цього, є ще й інші справи до полагодження. — С. Патен предс.; С. Чопик, кас.; Г. Тимчій, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — С-во Пресв. Діви Марії, Відд. 112, повідомляє, що Збори відбудуться в неділю, 17-го липня 1960 р., в церковній залі, по 3-ій і 4-ій Службі Божій. Просимо відібрати чеки - дивіденду, бо поштою не висилається. — А. Купер, секр.

АЛЛЕНТАВН, Па. — Б-во св. Арх. Михаїла, Відд. 147, повідомляє, що чергові Збори відбудуться в неділю, 17-го липня 1960 р., в церковній залі, в год. 2-ій по пол. Взиваємо всіх членів вчасно прибути на Збори, вирівняти свої залеглості та вислухати звітів Контр. Комісії й Управи за минулий піврік. — І. Зазворський, секр.

БРИДЖПОРТ, Конн. — Т-во „Українська Січ", Відд. 59, повідомляє всіх своїх членів та членкинь, що Піврічні Збори відбудуться в неділю, 17-го липня (July) 1960 р., в УНДомі, під ч. 500 Галет вул., в год. 2-ій по пол. точно. На порядку: звіт Контр. Комісії за перше півріччя. По Зборах буде видача чеків-дивіденди. — В. Венгринович, предс.; В. Сливинський, кас.; М. Галькевич, секр.

ДІТРОЙТ, Миш. — Збори Т-ва „Згода", Відд. 20, відбудуться в суботу, 16-го липня 1960 р., в год. 7-ій веч., в залі Укр.-Кат. Гайскул, при Генлей вул. Проситься всіх членів прибути на ці Збори. — Н. Косій, секр.

МАГАНОЙ СИТІ, Па. — Т-во „Запорозька Січ", Відд. 305, повідомляє своїх членів, що Збори відбудуться в неділю, 17-го липня 1960 р., в год. 11-ій, зараз по другій Службі Божій. Просимо всіх членів прибути. По Зборах буде видача чеків-дивіденди. Крім цього, секретар і організатор звітуватимуть про секретарські курси, які відбулися на Союзівці в місяці червні цього року. Вступайте громадно в члени УНСоюзу та зголошуйте своїх дітей та знайомих. — М. Гентош, секр.

САВТПОРТ, Конн. — Т-во ім. Т. Шевченка, Відд. 84, подає до відома всім місцевим та позамісцевим членам, що Піврічні Збори відбудуться в неділю, 17-го липня 1960 р., в год. 4-ій по пол., в залі УНДому, під адресою 279 Кінґс Драйф. На Зборах будемо полагоджувати деякі важливі справи, як поправка статуту Т-ва, збірка чл. вкладок та інші, які Управа не всилі полагодити без відповідного числа членів. — І. Махно, предс.; М. Гудзік, кас.; П. Дудко, секр.

ПАССЕЙК, Н. Дж. — Управа Т-ва ім. І. Франка, Відд. 97, повідомляє всіх своїх членів, що Місячні Збори відбудуться в неділю, 17-го липня 1960 р., в год. 2-ій по пол., в церковній залі, при 45-47 Говп Еве. Проситься членів прибути на ці Збори, бо є важливі справи до вирішення. Просимо вирівнювати місячні членські вкладки. — М. Мельник, рек. секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Т-во „Подільська Січ", Відд. 8, повідомляє своїх членів, що Місячні Збори відбудуться в неділю, 17 липня 1960, в год. 2-ій по пол., в залі Клюбу — 13 Washington Street. Збори важливі, бо як всім відомо, 31-го ц. м. наше Т-во має Пікнік в Hastings на площі "Drapper Park", там, де минулого року. З огляду на це, буде вибір Комітету праці. Просимо всіх взяти участь. — П. Гарасимів, предс.; В. Мандзій, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. Дж. — Б-во св. о. Миколая, Відд. 104, повідомляє усіх своїх членів, що Піврічні Збори відбудуться в неділю, 17-го липня 1960 р., в год. 2-ій точно, в Н. Домі. Проситься усіх членів до участи на Зборах, з огляду на звіти Управи та деякі важливі відділові справи. Просимо приєднувати нових членів до УНСоюзу. — Г. Мисак, секр.

БОФФАЛО, Н. Й. — Б-во св. св. о. Миколая, Відд. 127, повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в неділю, 17-го липня 1960 р., в церковній залі, при Філмор і Онейда вул., зараз по співаній Службі Божій. Проситься членів взяти участь у Зборах, з огляду на важливі справи, які є до полагодження. Пригадуємо, що при вплачуванні вкладок, кожний член може відібрати свої чеки-дивіденду. Довжників просимо вирівняти свої чл. вкладки. Управа урядує кожної неділі, від год. 11:30 до 1:00 по пол. Зголошуйте своїх дітей і знайомих в члени УНСоюзу. — І. Вула, гол.; П. Володка, фін. секр.

БРУКЛИН, Н. Й. — Управа Т-ва „Запорозької Січі", Відд. 325, подає до відома, що через вакаційний час, впродовж двох літніх місяців Місячних Зборів не буде. Слідуючі Збори відбудуться в другу суботу місяця жовтня. Окремі повідомлення члени одержать поштовими листівками. — Й. Лисогір, предс.; В. Цюпа, фін. секр.; В. Троць, кас., І. Малик, рек. секр.

НЮ ГЕЙВЕН, Конн. — Повідомляється членів і членкинь, Т-ва „Любов", Відд. 370, що Місячні Збори відбудуться в неділю, 17-го липня 1960 р. Секретар Т-ва буде збирати вкладки по закінченні першої тихої Служби Божої, значить від години 8:30 рано. Збори почнуться перед пол. Повідомляємо всіх членів й інші Т-ва на терені Ню Гейвену, що наше Т-во приготовляється до „Маскового Балю" в дні 29-го жовтня. Потребуємо працівників до приготування цього балю. Старших членів просимо вписувати своїх дітей в члени УНСоюзу. — К. Стасюк, предс.; Р. Голубович, кас.; В. Гіна, секр.

ТАРЗАН, ч. 4487. Скок у воду

Офіцери корабля були заалярмовані криком шефа і зловленням в пастці Дюранда на деку корабля.

Немаючи іншого виходу, він виліз до поруччя...

І швидко скочив через борт!